

MANIFEST ALLIANTIE BOLLENSTREEK

In de Bollenstreek is het goed wonen, werken en recreëren. Een streek om trots én zuinig op te zijn! Actuele ontwikkelingen die de identiteit van de Bollenstreek bedreigen hebben de cultuurhistorische, agrarische en natuurorganisaties ertoe gebracht de krachten opnieuw te bundelen binnen de Alliantie Bollenstreek.

De Duin- en Bollenstreek

Wij wonen in een bijzondere streek, met op een geringe afstand van elkaar het strand, de duinen, bollenvelden, graslanden, bossen, landgoederen, meren en plassen. De bloembollenvelden zijn wereldvermaard. De bloemen en bollen vinden hun weg over de hele wereld.

De bloei van de bollenvelden in de Bollenstreek is ieder jaar het startsein voor het toeristenseizoen in Nederland. Miljoenen toeristen uit binnen- en buitenland bezoeken de Keukenhof en de bloeiende bollenvelden. In de zomermaanden neemt het strandtoerisme het over. Cultuur, natuur en bollenteelt zijn verbonden in het Nationaal Park Hollandse duinen. Het mooie landschap en haar gunstige ligging in de Randstad zorgen ervoor dat de druk op het gebied stevig is te noemen. Veel mensen willen er gaan wonen en de verstedelijkingsdruk is groot. Er liggen talloze ruimteclaims voor woningbouw bij de dorpen, voor vrijstaande woningen in het buitengebied, recreatiewoningen, bedrijven, glastuinbouw, de bouw van grote handels- en exportbedrijven, nieuwe infrastructuur en voor de energietransitie.

Unieke samenwerking in Pact van Teylingen

Als antwoord op de toenemende versnippering en dreigende verstedelijking (Bollenstad) hebben in juni 1993 de WLTO-kring Duin- en Bollenstreek en het Milieu Overleg Duin- en Bollenstreek een gezamenlijke visie op de ontwikkeling van de Bollenstreek neergelegd: "Geen Bollenstad, maar Bollenstreek. De ruimtelijke ontwikkelingsrichting in de Bollenstreek".

Dit werd het begin van een unieke samenwerking van organisaties op het gebied van de bloembollenteelt, natuurbescherming, waterschappen, gemeenten en de provincie, die in 1996 resulteerde in "Het Pact van Teylingen". Het Pact van Teylingen is voortgezet in het "Offensief van Teylingen" en de afspraken zijn ruimtelijk vertaald in de "Intergemeentelijke Structuurvisie Duin en Bollenstreek"(ISG). Voor de uitvoering ervan in het buitengebied is de Greenport Ontwikkelings Maatschappij (GOM) opgericht.

Hernieuwde samenwerking

Op landelijk niveau is het Rijk de ruimtelijke ordening naar zich aan het toetrekken, ten behoeve van extra verstedelijking en voor de uitvoering van het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG). Op streekniveau worden daarnaast de ISG Duin- en Bollenstreek en de GOM geëvalueerd. Er zijn ontwikkelingen gaande die negatieve effecten kunnen hebben op het agrarisch, economisch en toeristisch landschap en op de identiteit van de Duin- en Bollenstreek.

- De laatste jaren is er politieke irritatie over de vele vrijstaande woningen die -al dan niet in het kader van de GOM- het landelijk gebied doen dichtslippen. De druk voor meer woningen in de Bollenstreek lijkt steeds groter, nu blijkt dat de rijkstaakstelling hoger komt te liggen.
- De noordelijke wegontsluiting (verbinding N207 en N206) door fraaie en eersteklas bollengebieden 'onthoofdt' de Bollenstreek. Dit kan de opmaat zijn voor een verdere verstedelijking, bijvoorbeeld rond het station Hillegom.
- De toenemende externe druk op het gebruik van chemische middelen en de Europese eisen wat betreft de Kaderrichtlijn water (2027) vragen om antwoorden vanuit de agrarische sector.
- De aanleg van ecologische verbindingzones, die zowel in provinciaal als regionaal beleid (ISG) zijn opgenomen, stagneert (Nota Ecologische Verbindingen in de provincie Zuid-Holland d.d. 28 augustus 2017).

Alliantie Bollenstreek

Deze nieuwe ontwikkelingen hebben geleid tot een hernieuwde samenwerking van verschillende maatschappelijke organisaties in de Duin- en Bollenstreek. In 2023 hebben het CultuurHistorisch Genootschap (CHG), de Koninklijke Algemeene Vereeniging voor Bloembollencultuur kring Duin- en Bollenstreek (KAVB), het Milieu Overleg Duin- en Bollenstreek (MODB), de Agrarische Natuur- en Landschapsvereniging (ANLV) Geestgrond en "de Bollenjongens" de Stichting Alliantie Bollenstreek opgericht.

De Alliantie Bollenstreek heeft als missie: het waarderen, behouden en versterken van de vitaliteit en het unieke karakter van de Bollenstreek. De Alliantie heeft als doelstelling: de zorg voor natuur, biodiversiteit, cultuurhistorisch erfgoed en een vitale bloembollencultuur.

Gezamenlijke visie

De Alliantie Bollenstreek staat voor het behoud van de identiteit van de Duin- en Bollenstreek. Met over tien jaar een toekomstbestendige bollenteelt (nog steeds de drager van het gebied) die een voorloper is geworden in Europa voor wat betreft emissies naar water en een laag gebruik van chemische middelen. Certificering en samenwerking met wetenschap en overheden brengen de bollenteelt in het centrum van vernieuwing en maken de streek weerbaar tegen klimaatverandering door

voldoende wateropvang bij hevige regens en watertoevoer vanuit de grote rivieren bij droge perioden.

Het areaal bollengebied blijft gelijk en de kleurrijke bollenvelden blijven het bolwerk van zeldzaam geworden akkervogels als Patrijs, Gele Kwikstaart en Veldleeuwerik. Met een cultuurhistorisch verkavelingspatroon dat zichtbaar is door aantrekkelijke zichtlijnen en overgangen naar dorpen, duinen, graslanden en landgoederen. Verdere doorsnijding van het gebied door nieuwe wegen en verdere bebouwing langs linten en randen willen wij stoppen. Ecologische verbindingen gecombineerd met recreatieve wandelroutes versterken de landschappelijke opbouw van het gebied.

De geschiedenis van het landschap blijft zichtbaar door het behoud van de markante bollenschuren, het cultuurhistorisch verkavelingspatroon met vaarten en sloten, hoger gelegen wegen, eeuwenoude graslanden, zanderijen en landgoederen.

- De bollensector in de Duin- en Bollenstreek is toonaangevend in de wereld qua duurzaamheid en technologische ontwikkelingen. Het gebruik van chemische middelen is verder verminderd en de waterkwaliteit is sterk verbeterd. Regiocertificering per bedrijf is ingezet om de transitie te versnellen en om de prestaties zichtbaar te maken op het gebied van plantgezondheid, oppervlakte- en grondwaterkwaliteit, bodemkwaliteit, energie en biodiversiteit.
- Voor een vitale bollensector blijft de Bollenstreek beschikken over minimaal 2.625 hectare eersteklas bollengrond.
- Ecologische verbindingen worden voltooid tussen de landgoederen Leeuwenhorst, Keukenhof en de duinen, en door moerasverbindingen tussen vaarten. Deze verbindingen zijn van onschatbare waarde voor de mens en natuur en kunnen worden gebruikt om het toeristisch en recreatief Wandelnetwerk Bollenstreek te versterken en verbinden. Openbare boerenlandpaden en -routes maken de bollenvelden toegankelijk zonder verstoring en beschadiging.
- Het mondiaal bekende en unieke landschap wordt een Europees landschap, waarin de cultuurhistorische waarden worden vastgelegd, het landschap centraal staat en minstens honderdtwintig markante bollenschuren worden behouden. Mede vanuit het toeristisch perspectief wordt specifiek beleid opgesteld om de zichtlijnen in de streek te verbeteren.
- Er komt een verdere intensieve samenwerking tussen bollensector, ketenpartijen, NGO's, wetenschap en overheden, met een nieuwe eigen organisatie, bijvoorbeeld in de vorm van een **Groene cirkel**). Voor de voorloperrol van de Bollenstreek, investeringen in vernieuwing en verduurzaming wordt een **Gebiedsfonds** gevuld vanuit de onderzoeksprogramma's van het Rijk en Europa, en vanuit de Rijks- en Provinciale gebiedsprogramma's. Ook gemeenten en andere baathouders van vernieuwing en verduurzaming financieren mee.

- Er komt een stringent planologisch beleid tegen verdere verstedelijking in en van het buitengebied, langs infrastructuur en waterwegen, in het bollengebied en rond de landgoederen. Geen nieuwe vrijstaande GOM-woningen meer in het buitengebied. Uitbreiding en intensivering van woningbouw vindt plaats binnen de bestaande bebouwingscontouren.

Samenwerken met overheid, wetenschap en bevolking

De Alliantie Bollenstreek staat voor het behoud van het open landschap en de unieke identiteit. Hiervoor zijn zowel ruimtelijke keuzes van groot belang, zoals een stevige regie op landbouwtransitie en water, natuur- en landschapsbeleid. De grote opgaven die op ons afkomen vragen veel meer om samenwerking. Niemand kan het meer alleen!

Geef om de Bollenstreek De Duin- en Bollenstreek wordt hoog gewaardeerd, maar niet iedereen is zich bewust van de kwetsbaarheid en de bedreigingen. Bewoners merken wel de ongewenste ingrepen op, maar voelen zich machteloos als ze daarop geen invloed kunnen uitoefenen. Ook bestuurders staan niet altijd stil bij de uniciteit en waarden van de streek.

De Alliantie Bollenstreek wil het elan terug dat ontstond bij het Pact van Teylingen. Ze streeft naar nieuwe vormen van samenwerking en uitvoering, met overheden, bedrijfsleven en wetenschap en meer draagvlak door het betrekken van de bevolking van de Bollenstreek. De belangstelling en waardering van bewoners en bestuurders willen we omzetten in betrokkenheid: *Geef om de Bollenstreek*.